

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2016

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 31. januar 2017.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste for habilitering av barn med spise- og ernæringsvansker		
Lokalisering:	Oslo universitetssykehus HF, Rikshospitalet.		
Tjenestens innhold: Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.			
	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X		
Kommentaar: Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.			
Kvalitetssystem: Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.			
	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X	

Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?	X		
---	---	--	--

Kommentar:

Det fremgår ikke om tjenesten har et system for å følge opp utrednings-
behandlingsresultater for barn med spise- og ernæringsvansker. Det fremgår imidlertid
at tjenesten samarbeider med CP-registeret for å få data om barn med spisevansker
med cerebral parese.

Tjenesten har i samarbeid med faglig referansegruppe utarbeidet et questback skjema
for å kartlegge erfaringer med den nasjonale tjenesten og behovet for fremtidig
kompetansespredning. Det jobbes også med å utarbeide et evalueringsskjema for å
kartlegge brukertilfredshet med tverrfaglige spise- og ernæringsteam.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?	X		

Kommentar:

Det vises til to PhD prosjekter som pågår. Tjenesten har bidratt til etablering av et
landsdekkende forskningsnettverk på barnehabilitering.

Referansegruppen påpeker at tjenesten i liten grad har initiert egne kliniske studier og
at dette har vært et tema på møter mellom kompetansetjenesten og referansegruppen.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorison. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/kartlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt

Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?			X
---	--	--	----------

Kommentar:

Tjenesten deltar i grunn, etter og videreutdanning av helsepersonell og sprer informasjon og kompetanse til helsetjenesten, helse- og sosialtjenesten i kommunene, helsepersonell og allmennheten. Tjenesten har en egen hjemmeside. Det fremgår at denne skal videreutvikles i 2017.

Tjenesten opplyste i årsrapporten for 2015 at det var utarbeidet en plan for kompetansespredning hvor en skulle ta region for region. Det fremgår ikke av årsrapport for 2016 om tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning. Det fremgår imidlertid at tjenesten har som langsiktig mål å «utvikle en plan for kompetansetjenestens arbeid med å fremme forskning og fagutvikling på fagområdet.»

Resultatmål:
Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorison. Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådde resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar:

Det er utarbeidet resultatmål for tjenesten. Tjenesten viser til oppnådde resultater.

Referansegruppe:
Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppens fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		

Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		
---	---	--	--

Kommentar:

Referansegruppen har godkjent årsrapport for tjenesten

Referansegruppen gir nyttige tilbakemeldinger til tjenesten. Også i år påpeker referansegruppen behovet for et tydeligere skille mellom kompetansetjenestens oppgaver og klinisk arbeid ved Rikshospitalet. En samlokalisering kan være positivt dersom en for eksempel kan trekke veksler på klinisk erfaring og modellutprøving, men dette må ikke gå utover eller inngå i drift av den nasjonale tjenesten.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Nasjonale tjenester er etablert for å ivareta oppgaver på vegne av alle helseregioner og er en del av pasientens helsetjeneste. Det primære målet med årlig rapportering for nasjonale kompetansetjenester er å synliggjøre for helsetjenesten og allmennheten hvorfor denne tjenesten er etablert, hva tjenesten jobber med og hvilke resultater tjenesten har oppnådd mht kompetansespredning og økt kvalitet på utredning og behandling. Dette stiller krav til den årlige rapporteringen fra den enkelte nasjonale tjeneste.

Tjenesten har kartlagt tilbudet til barn med ernæringsvansker i alle helseregioner. Det fremgår at ikke alle helseforetak har et tilfredsstillende utrednings- og behandlingstilbud til denne pasientgruppen. Et viktig tiltak i den sammenheng blir at tjenesten følger opp arbeidet med å etablere faglig nettverk med representanter fra alle helseregioner.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen.

Direktoratet minner om at Helse- og omsorgsdepartementet i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester har varslet at det skal gjennomføres en helhetlig gjennomgang av nasjonale kompetansetjenester i 2018. Målsettingen med denne gjennomgangen er å avklare om tjenesten drives i tråd med intensjonen og om det er behov for endring/videreføring av tjenesten. Tjenesten vil bli nærmere varslet om dette ifm årsrapportering for driftsåret 2017.

Konklusjon: Tjenesten anbefales videreført

150517 ari